

§ 228

Dnr KS 2018/01305-1.2.1

Beslut - Uppdrag om översyn av kommunala avgifter för nystartade företag

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Rapporten läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 3 maj 2018 och beslutade då att bifalla en motion från Enes Bilalovic (M) och Stefan Lind (M) med rubriken Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter där de föreslog:

- Att utreda vilka kommunala avgifter som är mest hämmande och skadliga för nystartade företag
- Att administration och kostnader för dessa avgifter ses över så att dessa kan sänkas
- Att förslag tas fram på hur företagen själva kan bidra för att minska de kommunala avgifterna

Stadsledningskontoret utredde frågan och lämnade en rapport till kommunstyrelsen den 19 november 2018 och konstaterade då att ingen speciell avgift har kunnat identifieras som särskilt skadlig för företag. De avgifter som finns följer de lagar och regelverk kommunen har att förhålla sig till. Och i jämförelse med andra kommuner och SKL:s taxemodell så ligger Västerås inte anmärkningsvärt högt. Rekommendationen blir därför att taxorna inte ska sänkas i nuläget.

Kommunstyrelsen beslutade att återremittera ärendet då Elisabeth Unell (M) och Amanda Agestav (KD) yrkade att ärendet skulle återremitteras för att kompletteras med vem som skrev motionen samt hur taxekonstruktionen ser ut i jämförelse med andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna.

Ärendet remitterades då till Miljö- och konsumentnämnden, Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden, Individ- och familjenämnden och Mälardalens brand- och räddningsförbund som nu har inkommit med yttranden. Då ingen av de berörda nämnderna ser att Västerås stads taxor inte ligger anmärkningsvärt högt i jämförelse med andra kommuner så har stadsledningskontoret lämnat förslag till beslut att rapporten ska godkännas och läggas till handlingarna.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Rapporten läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Kopia till

Miljö- och konsumentnämnden,

Tekniska nämnden,

Byggnadsnämnden,

Individ- och familjenämnden

Mälardalens brand- och räddningsförbund

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
Maria Spennare
Epost: maria.spennare@vasteras.se

Kopia till
Miljö- och konsumentnämnden,
Tekniska nämnden,
Byggnadsnämnden,
Individ- och familjenämnden
Mälardalens brand- och räddningsförbund

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande komplettering svar på motion

Förslag till beslut

Rapporten läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 3 maj 2018 och beslutade då att bifalla en motion från Enes Bilalovic (M) och Stefan Lind (M) med rubriken Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter där de föreslog:

- Att utreda vilka kommunala avgifter som är mest hämmande och skadliga för nystartade företag
- Att administration och kostnader för dessa avgifter ses över så att dessa kan sänkas
- Att förslag tas fram på hur företagen själva kan bidra för att minska de kommunala avgifterna

Stadsledningskontoret utredde frågan och lämnade en rapport till kommunstyrelsen den 19 november 2018 och konstaterade då att ingen speciell avgift har kunnat identifieras som särskilt skadlig för företag. De avgifter som finns följer de lagar och regelverk kommunen har att förhålla sig till. Och i jämförelse med andra kommuner och SKL:s taxemodell så ligger Västerås inte anmärkningsvärt högt. Rekommendationen blir därför att taxorna inte ska sänkas i nuläget.

Kommunstyrelsen beslutade att återremittera ärendet då Elisabeth Unell (M) och Amanda Agestav (KD) yrkade att ärendet skulle återremitteras för att kompletteras med vem som skrev motionen samt hur taxekonstruktionen ser ut i jämförelse med andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna.

Ärendet remitterades då till Miljö- och konsumentnämnden, Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden, Individ- och familjenämnden och Mälardalens brand- och räddningsförbund som nu har inkommit med yttranden. Då ingen av de berörda nämnderna ser att Västerås stads taxor inte ligger anmärkningsvärt högt i jämförelse med andra kommuner så har stadsledningskontoret lämnat förslag till beslut att rapporten ska godkännas och läggas till handlingarna.

Beslutsmotivering

Sammanfattningsvis är det ingen av de berörda nämnderna som har angett att dagens taxor bör sänkas. Dock finns det alltid behov att kontinuerligt se över taxor och taxekonstruktion vilket nu har genomförts och de enskilda yttrandena där detta redogörs för biläggs ärendet.

När det gäller frågan om hur företagen upplever taxorna biläggs också en fördjupad och uppdaterad redovisning av NKI resultaten för Västerås stad som visar att det inte finns något större missnöje med avgifterna.

Juridisk bedömning

Förslaget bedöms inte medföra några juridiska konsekvenser.

Ekonomisk bedömning

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Hållbar utveckling

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendes karaktär och innehåll.

Kommunstyrelsen
Maria Spennare
Epost: maria.spennare@vasteras.se

Kommunstyrelsen

Yttrande Uppdrag - Översyn av kommunala avgifter för nystartade företag NKI resultat

Västerås stad arbetar ständigt med att förbättra service och bemötande som ett led i att erbjuda ett gott företagsklimat. Ett arbete som sker ute i verksamheterna med stöd av det kommunala bolaget Västerås Marknad & Näringsliv AB. Västerås ingår i en nationell servicemätning som årligen mäter kommunernas myndighetsutövning för företagare vilket resulterar i ett Nöjd Kund Index (NKI). I undersökningen ingick 184 kommuner, för 2018 års ärenden. De två senaste åren har Västerås landat på NKI 71 (av 100). För 2018 års hantering av ärenden hamnar Västerås glädjande nog på NKI 75, vilket egentligen var målet för 2020 års ärenden. Antal svarande har ökat med drygt 300 svar, från 501 till 813 svarande och svarsfrekvensen har även den ökat med fyra procentenheter, från 64 % till 68 %, vilket är en mycket bra nivå. Företagen är allt nöjdare med Västerås stads service och ärendehantering och det är främst effektiviteten som förbättrats avsevärt i årets undersökning. Bland jämförbara kommuner ligger Västerås på en hög placering.

De sex myndighetsområdena som ingår i undersökningen är Bygglov, Brandskydd, Markupplåtelse, Serveringstillstånd, Miljö- och hälsoskydd och Livsmedelskontroll. Förra årets undersökning analyserades grundligt och alla verksamheter har fokuserat på sin utveckling vilket har gett gott resultat. Västerås Marknad och Näringsliv har en roll som samordnare i arbetet och har bland annat infört en styrgrupp för NKI-arbetet där strategiska beslut för det gemensamma arbetet fattas. Utveckling av Företagslotsen och en Företagsklimatdag för alla handläggare är ytterligare aktiviteter som genomförts under året.

I enkätundersökningen ställs en fråga gällande avgifter och det är efter den vi kan dra slutsatser. I enkätundersökningen ges möjlighet att lägga till s.k. "öppna svar" där synpunkter kan lämnas och det är endast några få av dessa som berör avgifterna. De öppna svaren som kommit in för helårsresultatet 2017 har redan redovisats. Nästa omgång öppna svar får vi med helårsresultatet för 2018, i slutet av april 2019.

Sammanfattningsvis finns inget större missnöje gällande avgifterna.

7. Hur rimlig anser du att avgiften för hanteringen av ditt ärende var?

- 1 Helt rimlig
2 Ganska rimlig
3 Varken rimlig eller orimlig
4 Ganska orimlig
5 Helt orimlig
6 Vet ej

Ruta 1. Fråga om avgift i enkätundersökningen.

Resultatet av frågan ovan redovisas efter svaret "NKI efter avgift rimlig". Där redovisas svaren utifrån ett NKI om man tycker att avgiften är "helt rimlig", "ganska rimlig", "varken rimlig eller orimlig", "ganska orimlig", "helt orimlig" och "total".

Det som redovisas här är helårsresultatet för 2018 års ärenden. Totalt NKI för Västerås stad hamnar på NKI 75. Västerås stad har då preliminärt stigit fyra index från helårsresultatet 2017.

>80	Mycket högt
70-80	Högt
62-69	Godkänt
50-61	Lågt
<50	Mycket lågt

Ruta 2. Förklaring till index nedan.

Totalt BRANDSKYDD

Helårsresultatet för 2018 års ärenden hamnar, för Brandskydd, på NKI 84. De har stigit en placering sedan året innan medan de för år 2016 innehade NKI 79. Brandskydd får rakt igenom mycket höga betyg på frågor om avgiften är "helt rimlig", "ganska rimlig" och "varken rimlig eller orimlig". För få svarande för att redovisa, på de som tycker avgiften är "ganska orimlig" och "helt orimlig".

Totalt BYGGLOV

Helårsresultatet för Bygglov stiger rejält och går från NKI 61 (år 2017) till NKI 68 för 2018 års ärenden. För 2016 års ärenden innehade Bygglov NKI 60. För övrigt inga stora skillnader mellan svaren gällande avgift på svaren om avgiften är; "helt rimlig", "ganska rimlig", där det är höga betyg. Noterbart är att de som svarar att avgiften är "helt orimlig" ger NKI 47, att jämföra med året innan då NKI hamnade på 30 på samma svar.

Totalt MARKUPPLÅTELSE

Helårsresultatet 2018 för Markupplåtelse hamnar på NKI 74. För 2017 års ärenden innehade Markupplåtelse NKI 76 och för 2016, NKI 69. Notera dock att antal svar ökat från 50 till 170 för 2018 års resultat. Höga betyg även när svarande betygsätter avgiften som "helt rimlig", "ganska rimlig" och "varken rimlig eller orimlig".

Totalt SERVERINGSTILLSTÅND

Helårsresultatet 2018 för Serveringstillstånd hamnar på NKI 77. De stiger en enhet från år 2017 respektive 2016. Höga betyg även när svarande betygsätter avgiften som "helt rimlig", "ganska rimlig", "varken rimlig eller orimlig" och "ganska orimlig".

Totalt MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDD

Helårsresultatet 2018 för Miljö- och hälsoskydd hamnar på NKI 76, vilket är tre enheter bättre än året innan. För 2016 års ärenden innehade myndigheten NKI 75. För övrigt inga stora skillnader mellan svaren "helt rimlig", "ganska rimlig" och "varken rimlig eller orimlig", där det är höga betyg.

Totalt LIVSMEDELSKONTROLL

Helårsresultatet 2018 för Livsmedelskontroll är NKI 77, vilket är tre enheter lägre än året innan. Dock har antal svar ökat med ca 100 svarande företag. För 2016 års ärenden innehade Livsmedelskontroll ett NKI på 74. De som svarar "helt rimlig" ger NKI 93 och de som ger svaret "ganska rimlig" ger NKI 82. För övrigt är det även höga betyg på svaren "varken rimlig eller orimlig" och "ganska orimlig".

Byggnadsnämnden

§ 41

Dnr BN 2018/01138-1.7.1

Remiss - Motion från (M), Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter

Beslut

Byggnadsnämnden ställer sig bakom stadsbyggnadsförvaltningens yttrande som sitt eget yttrande.

Ärendebeskrivning

Moderaterna har genom Enes Bilalovic och Stefan Lindh kommit med förslag att kommunfullmäktige beslutar att utreda vilka kommunala avgifter som är mest hämmande och skadliga för nystartade företag, att administration och kostnader för dessa avgifter ses över så att dessa kan sänkas och att förslag tas fram på hur företagen själva kan bidra att minska de kommunala avgifterna.

Stadsledningskontoret har tagit fram en rapport, bilaga 1, som redovisades på kommunstyrelsens sammanträde den 11 november 2018. Ärende återremitterades för att kompletteras med bland annat utredningen hur taxekonstruktionen ser ut i andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna.

Stadsbyggnadsförvaltningens yttrande

Plan och bygglagen ger möjlighet för byggnadsnämnden att ta ut en avgift i ärende om, bland annat, lov, förhandsbesked och anmälan.

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10§, PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. För all kommunalverksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen.

Självkostnadsprincipen syftar på den totala avgiftsuttaget för en verksamhet och kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen.

Plan och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas.

Det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas, enligt 12 kap 10§ plan och bygglagen. Rätten att besluta om taxa kan inte delegeras till nämnden. Tillämpning av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer den nämnd som ansvarar för uppgiften i fråga och i Västerås är det byggnadsnämnde.

Den nu gällande taxa är antagen av kommunfullmäktige 2011 och reviderat i mars 2015. Flertal av avgifterna beräknas som en funktion av ett värde som utgör en tusendel av gällande prisbasbelopp samt ärendeberoende faktorer som grundar sig på den tidsåtgång och komplexitet som handläggningen av respektive ärendetyp kräver. Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa. Storlek på avgiften beror även på om åtgärden är planerlig eller inte då bygglovsavgiften justeras med faktor 1,2 för prövning

Byggnadsnämnden

av avvikelser. Den påverkas inte av sökandes prestation att leverera rätta handlingar eller om ansökan är komplett.

I den årliga NKI undersökningen som görs av SKL ställs det frågan om upplevelsen av avgiftens rimlighet och i det senaste resultatet visar att hela 78 % av de som svarat anser att avgiften är ganska rimlig.

Förvaltningen anser att dagens taxekonstruktion i sin grund är bra samtidigt som den i vissa fall kan uppfattas som svårsläst av sökande och det kan ge upphov till en del frågor.

För att överväga en ändrad taxekonstruktion kommer förvaltningen att 2019 genomföra en översyn där vi bland annat kommer att ytterligare samla erfarenheter från kommunen som har en annan taxekonstruktion.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till stadsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Individ- och familjenämnden

§ 83

Dnr IFN 2018/00811-1.7.1

Remiss - Motion från (M) - Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner yttrandet som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Särskilt yttrande

Marcus Jacobson (M) anmäler ett särskilt yttrande.

Vid protokolljusteringstillfället har inget särskilt yttrande inkommit.

Ärendebeskrivning

Moderaterna har lämnat in en motion till kommunfullmäktige med rubriken ”Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter”. Stadsledningskontoret presenterade vid kommunstyrelsens sammanträde den 19 november 2018 en rapport som svar på motionen. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet efter yrkande från Elisabeth Unell (M) och Amanda Agestav (KD) om återremiss för komplettering med vem som skrivit motionen samt hur taxekonstruktionen ser ut i jämförelse med andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna. Ärendet har därefter remitterats till Miljö- och konsumentnämnden, Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden, Individ- och familjenämnden och Mälarhamnar för synpunkter.

Individ- och familjenämnden har i yttrandet beskrivit hur den befintliga taxekonstruktionen vid ansökan och tillsyn av serveringstillstånd är fastställd samt en beskrivning av jämförelser med andra kommuner gällande avgifter vid nyansökan/ägarskifte. Avslutningsvis beskrivs information som inhämtats från undersökning av Nöjd Kund Index (NKI) gällande företags upplevelser av avgifterna.

Yrkanden

Ordförande yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion från (M) - Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter

Serveringstillstånd

Kommunens verksamhet avseende serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen ligger under nämndens ansvarsområde på den Sociala enheten. Serveringstillstånds uppdrag är att genomföra utredningar samt bedriva tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser. Verksamhetens målgrupp är näringsidkare som har eller önskar få serveringstillstånd. I uppdraget ingår att handlägga nyansökningar, ägarbyten och tillsynsärenden. Tillsyn bedrivs i syfte att kontrollera trygghet, säkerhet och upprätthållande av beslutade tillstånd. Råd och stöd ges enligt förvaltningslagens bestämmelser om myndigheters serviceskyldighet. I serveringstillstånds uppdrag ingår även att utöva tillsyn hos näringsidkare som säljer folköl samt att ansvara för kunskapsprovet om alkohollagen.

Varje ansökan om serveringstillstånd prövas individuellt mot bakgrund av en alkoholpolitisk helhetssyn grundad på alkohollagens bestämmelser och kommunens riktlinjer. Verksamheten har tre heltidsanställda handläggare, administrativt stöd samt en timanställd handläggare för arbete med folköl. Därutöver anlitas konsulter för viss yttre tillsyn.

Taxekonstruktionen

Alkohollagen

Alkoholservering skall ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt som tar hänsyn till människors hälsa och trygghet. Förutsättningarna för alkoholservering regleras i alkohollagen (2010:1622).

Alkohollagen är i första hand en skyddslagstiftning och dess huvudsakliga mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. I de fall alkoholpolitiska risker ställs mot företagsekonomiska intressen ska de alkoholpolitiska aspekterna väga tyngre och vara avgörande.

Alkohollagen, alkoholförordningen och Folkhälsomyndighetens föreskrifter bildar det regelverk som anger vilka krav som gäller för att erhålla och upprätthålla ett serveringstillstånd, d v s att få servera alkoholdrycker. Regelverket styr även kommunernas verksamhet när det gäller vad tillståndsprövningen och tillsynen ska innehålla.

Rättsregel

Kommunen har enligt alkohollagen rätt att ta ut avgifter för prövningen av ansökan om serveringstillstånd (ansökningsavgift) och för den löpande tillsynen av restauranger med serveringstillstånd (tillsynsavgift).

Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (1991:900). Självkostnadsprincipen innebär att en kommun inte får ta ut avgifter till sådana belopp att de tillför kommunen en vinst. Principen avser kommunens totala avgiftsuttag för en verksamhet. Likställighetsprincipen innebär att alla kommuners medlemmar ska behandlas lika. För avgiftsättningen får det till följd att lika avgift ska utgå för lika prestation. I praktiken ska avgifterna som kommunen tar ut, i detta fall för tillstånd och tillsyn under alkohollagen, täcka kommunens kostnader i samband med handläggningen av tillstånd och utförandet av tillsynen. Exempel på kostnader är personalkostnader och driftskostnader.

Västerås stads kommunfullmäktige har beslutat hur mycket det ska kosta för ansökningar, anmälningar och tillsyn. Då uppdraget ingår i så kallad myndighetsutövning är avgifterna momsbefriade. Avgifterna revideras årligen utifrån prisbasbeloppet. Avgiftsnivåerna är satta utifrån en uppskattning av antal serveringstillstånd och ansökningar per år.

Ansökningsavgift

Ansökningsavgiften ska täcka kostnaden för handläggning av ansökan. I handläggningen ingår bland annat remisshantering, besök på serveringsstället, bedömning, utredning av inkomna handlingar samt beredning av beslutsunderlag och utfärdande av tillståndsbevis. Avgiften är en prövningsavgift och återbetalas inte oavsett om den som söker får tillstånd eller ej.

Tillsynsavgift

Avgifterna täcker tillståndsenshetens arbete med tillsyn och inspektion. Tillsynen kan grovt delas upp i tre delar, förebyggande tillsyn, inre tillsyn och yttre tillsyn. Den som har stadigvarande serveringstillstånd betalar fast tillsynsavgift som är lika för alla och en rörlig del som baseras på föregående års alkoholomsättning och restaurangens serveringstider. Den rörliga kostnaden är uppdelad och grundar sig på prisbasbeloppet. Se bifogad bilaga 1.

Ju fler gånger en restaurang inspekteras desto mer arbets- och tidskrävande är det. Avgiftstaxan med differentiering är ett viktigt styrinstrument för att inte små verksamheter ska behöva orimligt stor börda i avgiftssystemet i förhållande till sin omsättning. Restauranger med relativt låg omsättning av alkoholdrycker inspekteras högst ett par gånger per år medan tillsynen av pubar, diskotek och nöjesrestauranger med hög alkoholomsättning inspekteras mer ofta.

Avgifter i jämförelse med andra kommuner

I svaret på remissen har fokus varit på jämförande siffror för avgiften vid nystartande av företag d v s kostnad för nyansökan/ägarskift vid stadigvarande serveringstillstånd.

Av Näringslivets regelnämnd för kostnadseffektiva regler (NNR) delrapport 2016 finns en redovisning för restaurangexempel över avgiften (i kronor) för att få ett nytt stadigvarande serveringstillstånd för servering till allmänheten till kl.02.00. Av redovisningen framgår att 247 kommuner har svarat och 39 kommuner har en högre avgift än Västerås stad.

Jämförelse med andra kommuner gällande avgift för nyansökan/ägarskifte, 2019 års kostnader:

Västerås stad	11 625:-
Stockholm	12 000:-
Borås	13 500:-
Malmö	10 000:-
Örebro	8 000:-

Västerås stad ligger således bland de kommuner i landet som tar ut högst avgift i samband med nyansökan/ägarskifte.

Företagens upplevelser av avgifter

Västerås stad mäter synpunkter och nöjdhet inom olika myndighetsområden med Nöjd Kund Index (NKI). Verksamhetens kundnöjdhet mäts tertialvis i NKI-enkäter som besvaras anonymt avseende fem kommunala verksamheter: serveringstillstånd, bygglov, brandtillsyn, markupplåtelse och miljötillsyn. NKI-frågorna avser Tillgänglighet, Information, Bemötande, Kompetens, Rättssäkerhet och Effektivitet. Svaren redovisas på en 100-gradig skala. Det senast redovisade resultaten avser januari - augusti år 2018. Serveringstillståndets genomsnittliga betygsindex är 78 av 100, vilket är en ökning med två enheter från 2017.

Serveringstillstånd har granskat de öppna svar som ingår i NKI-undersökningen. Av nitton (19) inkomna öppna svar handlar inte något om avgifterna. Serveringstillstånd har inte dokumenterat data över hur företagen uppfattar avgifterna. En generell bedömning är att större företag mycket sällan har synpunkter på avgifterna. Mindre företag bedöms mer känsliga för avgiftens storlek. Det gäller både nya företag och de som funnits länge. Möjligheten att dela upp fakturan avseende kostnad för tillsyn finns, vilket är mycket ovanligt.

Åke Broman

Förbundsledningen

Kommunstyrelsen Västerås

Yttrande på remiss - Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund (MBR) utövar myndighetsutövning genom tillsyn enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt genom tillstånd och tillsyn enligt Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Enligt lagstiftningen kan kommunen besluta om att en avgift skall tas ut. Direktionen för förbundet föreslår därför en avgift som respektive medlemskommun kan anta. Avgiften tillfaller förbundet. Alternativet till detta är en skattefinansiering som kommer förbundet till del i form av höjt medlemsbidrag eller särskild ersättning för tillsynsverksamheten.

I enlighet med vad stadsledningskontoret anger i sin skrivelse, har taxorna hittills varit för låga för att finansiera den arbetsinsats som krävs vid tillstånd och tillsyn. Direktionen gav därför under hösten 2017, förebyggandechefen i uppdrag att göra en uppföljning av taxan. Denna uppföljning och analys ledde till att direktionen tillstyrkte ett förslag om en höjning från 2019. Taxan har sedan antagits av respektive medlemskommun.

Tillstånds- och tillsynsarbetet innebär lika, eller i vissa fall större, insats vid uppstart av ett företag som i det löpande arbetet med redan etablerad verksamhet.

Kraven på mer omfattande dokumentation och därmed administration har ökat för att ett rättssäkert förfarande skall ske vid eventuella överklagandeprocesser, ett förfarande som under senare år förmedlats och poängterats av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

MBR har under många år fått höga kundindex som inte tyngts av synpunkter på för höga taxor.

MBR anser därför, med anledning av ovanstående, att taxorna inte kan sänkas för att gynna nyföretagandet.

Med vänlig hälsning

Åke Broman

Förbundsdirektör

Miljö- och konsumentnämnden

§ 28

Dnr MOKN 2018/00126-1.2.1

Motion från (M) - Uppdrag, översyn av kommunala avgifter för nystartade företag

Beslut

Miljö- och konsumentnämnden godkänner förslaget till yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Enes Bilalovic (M) och Stefan Lindh (M) har lämnat in en motion till Kommunfullmäktige med rubriken "Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter". Stadsledningskontoret presenterade vid kommunstyrelsens sammanträde den 19 november 2018 en rapport som svar på motionen. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet efter yrkande från Elisabeth Unell (M) och Amanda Agestav (KD) om återremiss för att kompletteras med vem som skrev motionen samt hur taxekonstruktionen ser ut i jämförelse med andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna.

Ärendet har därefter remitterats till miljö- och konsumentnämnden, tekniska nämnden, byggnadsnämnden, individ- och familjenämnden och Mälarhamnar för synpunkter.

Sista svarsdatum till Kommunstyrelsen är den 28 februari.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen
Ulrika Wahlström
Epost: ulrika.wahlstrom@vasteras.se

Kopia till
Kommunstyrelsen

Miljö- och konsumentnämnden

Motion från (M) – Uppdrag, översyn av kommunala avgifter för nystartade företag

Förslag till beslut

Miljö- och konsumentnämnden godkänner förslaget till yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Enes Bilalovic (M) och Stefan Lindh (M) har lämnat in en motion till Kommunfullmäktige med rubriken ”Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter”. Stadsledningskontoret presenterade vid kommunstyrelsens sammanträde den 19 november 2018 en rapport som svar på motionen. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet efter yrkande från Elisabeth Unell (M) och Amanda Agestav (KD) om återremiss för att kompletteras med vem som skrev motionen samt hur taxekonstruktionen ser ut i jämförelse med andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna. Ärendet har därefter remitterats till miljö- och konsumentnämnden, tekniska nämnden, byggnadsnämnden, individ- och familjenämnden och Mälarhamnar för synpunkter.

Sista svarsdatum till Kommunstyrelsen är den 28 februari.

Taxekonstruktion

Livsmedelslagstiftningen

Livsmedelskontrollen omfattar alla företag i livsmedelskedjan. Ansvaret för kontrollen delas mellan Livsmedelsverket, kommunerna och länsstyrelserna. Sveriges regering och riksdag har bestämt att kostnaderna för kontrollen ska täckas av avgifter.

Kontrollen ska vara riskbaserad, genomföras regelbundet och så ofta som det är lämpligt för att nå målen i förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll. Livsmedelsverket har tagit fram en modell för riskklassning av livsmedelsanläggningar. Modellen hjälper kontrollmyndigheterna att uppfylla kravet på en riskbaserad kontroll.

Miljö- och konsumentnämnden i Västerås liksom de flesta andra kommuner i Sverige tillämpar Livsmedelsverkets taxemodell.

Alla nya livsmedelsföretag ska registreras. Västerås stad tar ut en engångsavgift för registrering samt en årlig avgift för planerad kontroll.

Registreringsavgiften är för närvarande 980 kr.

Den årliga kontrollavgiftens storlek varierar beroende på kontrollbehovet.

Avgifterna är knutna till Livsmedelsverkets riskklassningsmodell. Den tar hänsyn till:

- Vilken verksamhet som bedrivs.
- Vilka risker som är förknippade med livsmedlen och med hanteringen och hur stora riskerna är. Att laga färdiga rätter från rått kött innebär till exempel större risk än att värma färdiglagade rätter.
- Antal portioner som serveras eller hur mycket livsmedel som tillverkas.
- Om livsmedlen är riktade till känsliga konsumentgrupper, till exempel små barn eller allergiker.
- Behovet av märkning och information om livsmedlen.
- Erfarenheter, det vill säga hur företagaren sköter sin verksamhet. Om verksamheten fungerar väl och företagets egen kontroll av livsmedelshanteringen är bra behövs färre kontroller och avgiften blir därmed lägre.

Avgifter tas också ut för extra kontroller som görs för att myndigheten måste komma tillbaka för att följa upp att brister har åtgärdats.

Timtaxan för såväl planerad kontroll som registrering och extra kontroll räknas ut med stöd av underlag från Sveriges kommuner och landsting.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 anges att medlemsstaterna ska se till att riskbaserad offentlig kontroll genomförs regelbundet. Avgifterna för såväl nystartade som etablerade livsmedelsföretag ska alltså täcka myndighetens kostnader för en regelbunden, riskbaserad offentlig kontroll.

Miljöbalken

I miljöbalken och tillhörande förordningar finns regler om vilka verksamheter som omfattas av balkens krav för att skydda människors hälsa och miljön. I miljöbalken finns även särskilda regler om hur kommunens tillsyn ska gå till. Det finns också regler som säger att kommunen får ta betalt av verksamhetsutövarna för att finansiera tillsynsarbetet.

Principen kallas "förorenaren betalar" och finns i EU:s regler, med innebörden att den som påverkar människans hälsa eller miljön ska betala myndighetens kostnader för tillsynen.

Företag betalar en fast årlig avgift, eller i vissa fall en avgift per timme, för kommunens tillsyn. Avgifterna ska täcka myndighetens kostnader enligt självkostnadsprincipen. Västerås stads taxa, liksom de flesta kommuners taxa, inom miljöbalkens område bygger på Sveriges kommuner och landstings modell med risk och erfarenhetsbedömning. Den första delen är en bedömning av verksamhetens risker, vilken även ger underlag för den avgift som företaget ska betala. Den andra delen är en erfarenhetsbedömning av hur företaget hanterar riskerna och verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljön. Riksdagen har beslutat att i stort sett all myndighetsutövning inom miljöbalkens område ska betalas av verksamhetsutövarna.

Timkostnaden som kommunfullmäktige beslutar om (f n 980 kr/timme) räknas ut med stöd av underlag från Sveriges kommuner och landsting.

Jämförelse med andra kommuner

I nedanstående tabell finns en jämförelse mellan timavgifter 2019 i de större kommunerna. De första två kolumnerna visar timavgiften för miljöbalkens tillsyn respektive för ordinarie livsmedelskontroll. Västerås, liksom ytterligare några kommuner, har en lägre timavgift för livsmedelsregistrering och extra kontroll än för den planerade livsmedelskontrollen. I tabellen framgår också hur många timmar respektive kommun tar betalt för i samband med livsmedelsregistrering. Stockholm tar betalt för två timmar medan Linköping och Göteborg tar betalt för de antal timmar de behöver lägga på registreringen, dock minst en timme. Övriga tar betalt för en timme. Av jämförelsen framgår att Västerås har lägst timavgifter av de jämförda kommunerna inom miljöbalkens område samt för livsmedelsregistrering och extra kontroll.

	Miljö- balken	Livsmedels- kontroll	Livsmedels- registrering	Extra kontroll
Västerås	980	1220	1*980	980
Uppsala	1150	1150	1*1150	1080
Örebro	1020	1070	1*1070	1070
Eskilstuna	988	1170	1*1170	1170
Linköping	1030	1190	antal tim*1190	2290
Stockholm	1180	1390	2*1390	1390
Göteborg	1166	1297	antal tim*986	1297
Malmö	1120	1330	1*1960	1330

Företagslots

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltar i den företagslots som finns i staden. Ärenden som hamnar i lotsen omfattar flera myndighetsområden och dessa samordnas vid samma tillfälle för att underlätta för företagaren. Många av ärendena i lotsen rör livsmedelsverksamheter.

Företagens upplevelser av avgifter

Västerås stad mäter synpunkter och nöjdhet inom sex myndighetsområden med Nöjd Kund Index (NKI). Livsmedelskontroll och miljö- och hälsoskydd är två av de myndighetsområden som ingår.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har tittat närmare på de öppna svar som ingår i 2017 års undersökning. Endast ett svar berör avgifterna och uttrycker att skötsamma företag borde få avgiftsfri tillsyn.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har inga data över hur företagen uppfattar våra avgifter. En generell bedömning är att större företag mycket sällan har synpunkter på avgifterna. Mindre företag bedöms mer känsliga för avgiftens storlek. Det gäller både nya företag och de som funnits länge. För dessa företag finns möjligheten att dela upp sin faktura. Under 2018 var det 5 företag som delade upp sin faktura för tillsyn.

Bilagor till nämnden

Motion från moderaterna-översyn av kommunala avgifter för nystartade företag

Beslut från kommunstyrelsens sammanträde § 404, 2018-11-19

Tekniska nämnden

§ 31

Dnr TN 2018/00815-1.7.1

Yttrande över motion från (M) - Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter

Beslut

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Särskilt yttrande

Anna Hård af Segerstad (M), Stefan Lindh (M), Carl-Johan Aberger (M) och Erik Degerstedt (M) lämnar särskilt yttrande enligt nedan:

Från Moderaterna sida uppskattar vi det gedigna arbetet tjänstemännen har lagt ner på att ta fram uppgifter och jämförelser med andra kommuner. Det är dock fortsatt av stor vikt att avgifter kontinuerligt följs upp och att man tillämpar transparens så att Västerås näringsidkare vet vad de betalar för så att de upplever att deras avgifter känns motiverade.

Vi ser gärna att yttrandet kompletteras med vilka principer förutom storlek på ytan och indexhöjning som styr avgiftens storlek. Till exempel är det schablon 1 timmes tjänstemannatimme.

För en näringsidkare är handläggningstid och information lika viktigt som förståelse för avgiften och dess storlek. Det kan vi också se i resultatet av NKI-undersökningen. Därför tycker vi det är viktigt att förvaltningar regelbundet gör en avstämning om avgifternas nivåer är rimliga till utfört arbete, medborgarna och näringsidkarens möjlighet att få en bättre service.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har bifallit en motion daterad den 21 juni 2017 från Enes Bilalovic (M) och Stefan Lindh (M), om att utreda vilka kommunala avgifter som är mest hämmande och skadliga för nystartade företag, att administration och kostnader för dessa avgifter ses över så att dessa kan sänkas, samt att förslag tas fram på hur företagen själva kan bidra för att minska de kommunala avgifterna.

Stadsledningskontoret har haft i uppdrag att utreda och besvara punkterna i motionen. På kommunstyrelsens sammanträde den 19 november 2018 beslutades att återremittera ärendet för komplettering med bland annat hur taxekonstruktionen ser ut i jämförelse med andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna. Tekniska nämnden har fått motionen för yttrande.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har i tjänstutlåtande, daterat den 23 januari 2019, lämnat förslag till beslut:

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till teknik- och fastighetsförvaltningens förslag till beslut.

VÄSTERÅS STAD

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2019-02-21

2 (2)

Tekniska nämnden

Kopia till
kommunstyrelsen@vasteras.se

Teknik- och fastighetsförvaltningen
Milena Milenkovic
Epost: milena.milenkovic@vasteras.se

Kopia till
kommunstyrelsen@vasteras.se

Tekniska nämnden

Yttrande över motion från (M) - Gynna nyföretagande genom sänkta avgifter

Förslag till beslut

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har bifallit en motion daterad den 21 juni 2017 från Enes Bilalovic (M) och Stefan Lindh (M), om att utreda vilka kommunala avgifter som är mest hämmande och skadliga för nystartade företag, att administration och kostnader för dessa avgifter ses över så att dessa kan sänkas, samt att förslag tas fram på hur företagen själva kan bidra för att minska de kommunala avgifterna.

Stadsledningskontoret har haft i uppdrag att utreda och besvara punkterna i motionen. På kommunstyrelsens sammanträde den 19 november 2018 beslutades att återremittera ärendet för komplettering med bland annat hur taxekonstruktionen ser ut i jämförelse med andra kommuner och hur företagen upplever avgifterna.

Tekniska nämnden har fått motionen för yttrande, och vill med anledning därav framföra följande.

Avgifter för markupplåtelser inom Västerås stad tas ut enligt den taxa som är fastställd av kommunfullmäktige. Taxan justeras årsvis efter indexreglering.

Grunden till varför Västerås stad tar ut avgifter för upplåtelse av offentlig plats är bl a:

Utdrag ur ordningslagen (1993:1617)

3. kap. Allmän ordning och säkerhet

Användningen av offentlig plats

1§ En offentlig plats inom detaljplanelagt område får inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Tillstånd behövs dock inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. I fråga om allmänna vägar gäller kravet på Polismyndighetens tillstånd endast sådana åtgärder som inte är reglerade i väglagen (1971:948).

Utdrag ur avgiftslagen**Lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m.**

1 § Om tillstånd enligt 3 kap. 1 § ordningslagen (1993:1617) har lämnats i fråga om sådan offentlig plats som står under kommunens förvaltning, får kommunen ta ut ersättning för användningen. Rätt att ta ut ersättning föreligger också i fråga om användning, som avser salutorg eller liknande plats som kommunen har upplåtit till allmän försäljningsplats. Ersättning utgår i form av en avgift med belopp, som kan anses skäligt med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter. Grunder för beräkning av avgiften beslutas av kommunfullmäktige.

Avgifterna för markupplåtelse berör enbart de företag som ansöker om tillstånd enligt ordningslagen att använda kommunens offentliga plats.

Många markupplåtelser är avgiftsbefriade, så som när en ideell förening står som sökande. Aktiviteter med partipolitiskt innehåll, apellmöten, information från föreningar, demonstrationer, marscher, korteger, löpartävlingar, upplysningar från hjälpverksamheter samt försäljning av skolungdomar är några exempel där avgift inte tas ut för markupplåtelse.

En ny jämförelse är gjord för att se hur kostnaden för markupplåtelser ser ut jämförelsevis med andra kommuner som är jämstora med Västerås, se nedan tabell. Upplägg för uttag av avgift för markupplåtelse kan se olika ut i olika kommuner. I Västerås sker en årlig indexering. Taxan är konstruerad på ett sätt där det blir dyrare ju större allmän plats som tas i anspråk. Detta för att ge incitament till att andra alternativ än allmän plats används där det är möjligt.

	Västerås	Linköping	Örebro	Helsingborg
Uteservering	2010 kr per påbörjad 20 kvm och månad	44 kr/kvm/månad	400kr/kvm/säsong	370kr/kvm/säsong
Tillfällig försäljning	2390 kr per tillstånd och månad	Upp till 10 kvm: 990kr/plats/dag 11-25 kvm: 1980 kr/plats/dag Över 25 kvm: 2970kr/plats/dag	1235kr/plats och månad	1700 kr/dag och plats
Evenemangsyta	2950kr/dag (40 kvm)	Ingen avgift för de som ingår i kommunens samlade evenemangsutbud	25 kr/kvm/dag	3000 kr/dag större än 1000 kvm
Cirkus, tivoli	3530 kr/dag	5773 kr/dag	3605 kr/plats och dag	3000 kr/dag (större yta)
Containeruppst.	1770kr/påbörjad vecka	Min. 550 kr, 110 kr/st dag 2-6, 220 kr/st dag 7-14	70 kr/st/dag, Min. 615 kr/upplåtelse	Dag 1, ingen avgift. Efterföljande dag 500 kr/dag
Torghandel	240 kr per 4x4m ruta/dag	110 kr per 3x3m ruta/dag	110 kr per 3x3 m ruta/dag	60 kr per 2,5x2,5 m ruta/dag

Källa: Respektive kommuns webbsida, januari 2019.

Västerås stad arbetar aktivt med att öka servicen och eftersträvar att vara mer kundvänlig. Kommunen är tydlig med vilka taxor som gäller för markupplåtelser då de är publicerade på stadens hemsida samt att staden informerar om dessa vid en första kontakt med sökande part.

Vår bedömning är att företagarna upplever taxorna som rimliga i Västerås och det med grund i den mätning som görs årligen via Stockholm Business Alliance och nöjd-kund-index. Enligt den senaste mätningen har majoriteten av företagarna svarat att avgifterna är *helt rimliga*.

Sammanfattningsvis är förvaltningens bedömning att taxorna som finns i Västerås för markupplåtelse är rimliga med hänsyn till ovanstående utredning och med tanke på det incitament som finns för allmän plats.

Hans Näslund
Direktör

Thomas Wolcan
Enhetschef